

Konya Müzelerinde Bulunan Deri Çanta Örnekleri Esas Alınarak Yeni Çanta Tasarımlarının Oluşturulması

Yasemin KOPARAN* - Ayşegül PARALI** - Hatice HARMANKAYA***

1. Giriş

Dericilik ilk çağlardan itibaren insanların doğa şartlarından koruma, örtünme ve barınma ihtiyacıyla ortaya çıkmıştır. İnsanlar avladıkları hayvanların derilerini ilk dönemlerde doğal olarak kullanmaya başlamışlardır. Hayvansal derinin çabuk bozulması ve kuruduktan sonra sertleşmesini nedeniyle zaman içerisinde deri işleme yöntemleri keşfedilmiştir (Özdemir ve Kayabaşı, 2007: 23). Dericiliğin ilk kez nerede ve ne zaman başladığı kesin olarak bilinmese de insanlık tarihi kadar eski olduğu söylenebilir. Paleolitik ve Mezolitik devirlerde kabaca işlenen deri, Neolitik devirde yerleşik hayata geçilince, hayvanların evcilleştirilmesi sonucundabilinçli olarak işlenmeye başlamıştır (Yıldız, 1993: 1). Tarihin en eski deri örnekleri; mağara duvarlarındaki resimlerde, kabartmalarda ve heykellerde görülmektedir (Özdemir ve Kayabaşı, 2007: 23). Derinin Çin, Sümer, Asur, Mısır, Yunan ve Eti medeniyetlerinde önemli yeri olmuştur. O devirlerden kalma birçok eserlerde dericiliğe ait resim ve yazılar bulunmaktadır. Hatta Musa peygamber zamanında boyanmış deri yapıldığını bu eserler yazmaktadır (Anonim, 1958: 1). Dericilik tarihine dair yazılmış eserlerde, dericilik sanatının asıl kökeninin doğu olduğu ancak sonra yavaş yavaş batı medeni şehirlerine geçerek endüstrileştiği belirtilmektedir (Öncü, 1949: 18). 18. yüzyıla kadar rakipsiz olarak yakın ve orta doğunun elinde olan dericilik, 1793 Fransız İhtilalinden sonra sekteye uğramıştır. O dönemde Fransız deri sanayi Türkiye (Osmanlı) derileriyle rekabet edebilmek Türkiye’de imal edilen deri formüllerini elde etmeye çalışmıştır (Anonim, 1958: 2). Derinin Anadolu’da önemli bir sanat kolu olduğunu gösteren, pek çok bilgi vardır. Dünya yazıt tarihinde Papirüs’ten sonra en meşhur yazı yazma aracı olan parşömen derisi ilk kez Bergama’da üretilmiştir. Bu nedenle birçok literatürde “Bergama Derisi” olarak geçmektedir. 1872 yılında II Mahmut tarafından ihtiyaçları karşılamak üzere Beykoz Deri fabrikası kurulmuştur. Beykoz Deri fabrikası Türkiye’de çağdaş yöntemlerle çalışan ilk deri fabrikası olmuştur (Gökçeşu, 2002: 14).

Türkiye’nin Tuzla, Menemen ve Çorlu bölgelerinde arıtma tesisine sahip üç deri organize sanayi bölgesi, Bursa, Uşak, Gerede, Denizli, Isparta /Yalvaç, Manisa, Hatay, Konya ve Gaziantep’te deri üretim tesisleri, konfeksiyon atölyeleri ve fabrikaları deri sektöründe önemli bir yere sahiptir (Gün, 2010: 40). Kaynaklar incelendiğinde dericilikle ilgili şehirler arasında Konya’da geçmektedir. Ancak günümüzde Konya’da deri üretimi kalmamıştır. İşlenmiş hazır deriler alınarak ayakkabı, konfeksiyon sektöründe, saraçlıkta kullanılmaktadır. Saraçlık dışında diğer iki sektörde sanayileşme ile üretim yapılmaktadır. Konya dericiliği ile ilgili kaynaklardan ulaşılan bilgilere göre; Çatalhöyük arkeolojik kazılarında deri parçaları bulunmadığını ancak ortaya çıkarılan duvar resimlerinde çok sayıda deri giysili insan resimlerinin bulunduğu bilinmektedir (Kopan, 2008: 32). Ahmet Çaycı, “Osmanlı Seyyahlarının İzlenimleriyle Konya ve Çevresi” adlı makalesinde; Akşehir’de üç cami’-i şerif ve üç han vardır. Cami’nin biri Hasan Paşa’nındır ki Sultan Bayezid Han asrının ev ahırında 916 tarihinde bina olunmuştur. Tarihi bu mısradır: ‘ve hiye beyti umri li’l-hamidin’ yanında tabakhane dahi vardır. Karapınar’da Sultan Selim-i Sani hazretlerinin iki minareli bir cami’i

* Öğr. Gör. Selçuk Üniversitesi, Mimarlık Ve Tasarım Fakültesi El Sanatları Bölümü, yaseran@hotmail.com

** Arş. Gör. Dr. Selçuk Üniversitesi, Mimarlık Ve Tasarım Fakültesi Moda Tasarımı Bölümü, agulparali@hotmail.com

*** Doç. Dr. Selçuk Üniversitesi, Mimarlık Ve Tasarım Fakültesi Moda Tasarımı Bölümü, harmankayahatice@hotmail.com

ve pişgahında tabakhanesi ve bi-nazir çifte hanı ve hamamı vardır. Konya'daki en eski yapısı olarak Alâeddin Camii gösterilmektedir. Bazı seyyahlar bu yapının kiliseden camiye çevrilmiş olabileceği kanaatinde bulunmuştur. Seyyahların büyük bölümü tarafından Süleymaniye Camii olarak ifade edilen yapının bazen de Sultan Selim Külliyesi olarak ifade edildiği görülmektedir. Yapı külliye tarzında tertip edildiği için; kimi seyyah külliyesinin tüm müstemilatından bahsederken, bazıları sadece han, medrese, tabakhane, tekke veya su tesisini zikretmektedir, diyerek Konya'da dericiliğin varlığına yer vermektedir. Başka bir kaynakta ise; 1930'ların sonunda Konya'da deri ile alakalı 56 işyeri ve 2 atölye mevcut olduğunu söylenmektedir (Şahin, 2011: 270).

Çalışma kapsamında yapılan alan araştırmasında ise dericilik işi ile uğraşan sadece iki kişiye ulaşılmıştır. Bunlardan biri saraç ustası İhsan Diğili 1968 Konya doğumludur. İhsan Diğili mesleğini halen devam ettirmektedir. Diğeri ise daha önce tabakhaneçilik de yapmış olan 1949 Bulgaristan doğumlu Sadrettin Eken'dir. Saraç ustası İhsan Diğili ile 29.01.2019 tarihinde yapılan görüşmede; eski zamanlarda çocuklar meslek öğrensini diye çırak olarak saraçlığa, arabacılığa, berbere, marangoza ve demirciye verildiğine, yani saraçlığın önemli meslekler arasında yer aldığını ancak zamanla talebin azalmasıyla birlikte saraçlığa verilen değerinde git gide azaldığını bildirmiştir. Ustanın şu anda atölyesinin bulunduğu Aziziye caddesinde 1968-1969 yıllarına kadar 150 adet saraç atölyesinin bulunduğunu, ancak zamanla teknolojinin gelişmesi ve bununla birlikte talebin azalması, yetiştirilecek kişinin bulunamaması gibi nedenlerden dolayı saraç atölyelerinin birer birer kapanmaya başladığını bildirmiştir. Usta eskiden saraçlıkta kullanacakları deriyi kendileri basit yöntemlerle işleyerek kullandıklarını ancak bugün deriyi hazır aldığını söylemiştir. Sadrettin Eken ile 01.02.2019 tarihinde yapılan görüşmede ise; tabakhaneçiliğin baba mesleği olduğunu babasının tabakçılık mesleğini Bulgaristan'da öğrendiğini 1951'de Türkiye'ye göç ettiklerini birçok şehir dolaştıktan sonra 1964 yılında Konya'ya yerleştiklerini bildirmiştir. Konya'da babası ile birlikte Sedirler bölgesinde 1965'ten 2005 yılına kadar tabakhane işletmişlerdir. Tabakhaneyi kapatma sebepleri olarak bölgenin kentleşmeye geçtiğini ve kokudan dolayı şikâyet edildikleri, bunun üzerine belediyenin kapattırıldığını bildirmiştir. Sonra Uşak'a giderek orada üç yıl tabakhane çalıştığını söylemiştir. Mesleğe oğlunu da yetiştirmiştir ancak iş sıkıntısından oğlu başka bir işte çalışmaktadır. Ustanın tabakhanesinin olduğu zamanlarda deri konfeksiyon atölyelerinin de olduğunu ancak durgun piyasadandan dolayı kapattıklarını dile getirmiştir. Konya'da Kendileri dışında birde yanlarında yetişen yine Bulgar göçmeni olan eniştelere de tabakhane işlettiklerini ancak 2006 yıllarında kapattığını söylemiştir. Bir de Komderi adlı büyük yatırımlar yaparak kurulan bir şirketin olduğunu o şirketinde hem deri konfeksiyon hem de tabakhane bölümü olduğunu ancak işi bilmedikleri dışarıdan usta getirttikleri için büyük zararla 2006 gibi kapandığını bildirmiştir. Şu anda usta Ceylan deri de boyamacı olarak çalışmaktadır. Sonuç olarak günümüzde Konya'da deri üretim atölyesi kalmamıştır deri işi yapan birkaç küçük atölyeler vardır onlarda derilerini Uşak, Isparta gibi dericilik üretiminin olduğu yerlerden almaktadırlar.

2. Yöntem

Araştırmanın amacı, köklü kültürel geçmişi ile dericilik mesleğini inceleyerek Konya'da ki durumunu belirlemek, bu zanaatı yenilikçi yaklaşımlarla ortaya çıkarmaktır. Çalışmada; tarihi deri çantaların yapı, form ve süsleme özellikleri güncel deri çanta tasarımlarında yorumlanarak kültürel sürdürülebilirlik amaçlanmıştır. Betimsel yöntem kapsamında durum çalışması ve eylem araştırması ile gerçekleştirilen araştırma üç aşamada yürütülmüştür. Creswell (2007)'e göre durum çalışması; araştırmacının zaman içerisinde sınırlandırılmış bir veya birkaç durumu çoklu kaynakları içeren veri toplama araçları (gözlemler, görüşmeler, görsel-işitseller, dokümanlar, raporlar) ile derinlemesine incelediği, durumların tanımlandığı nitel bir araştırma yaklaşımıdır. Durum çalışması; tek bir durum ya da

olayın derinlemesine incelendiği ve gerçek ortamda neler olduğuna bakıldığı bir yöntemdir (Subaşı ve Okumuş, 2017: 419). Kemmis'e göre (1988) eylem araştırması, sosyal durumlardaki katılımcıların kendilerinin sosyal ve eğitimsel uygulamaları, bu uygulamaların anlaşılması ve uygulamaların yürütüldüğü durumların rasyonelliğinin ve doğruluğunun artırılması amacıyla gerçekleştirilen kendini yansıtıcı araştırma şeklidir (Beyhan, 2013: 65). İlk aşamada dericilik mesleğine dair yapılan saha çalışmasında Konya'da dericilik işi ile uğraşan iki kişiye ulaşılmıştır. Dericilik zanaatı yapan İhsan Diğili (29.01.2019) ve Sadrettin Eken (01.02.2019) ile yapılandırılmamış görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Görüşmeler yazılı ve ses dosyaları ile kayıt altına alınmış, analiz edilerek çalışmaya yansıtılmıştır. İkinci aşamada Konya müzelerinde bulunan deri çanta örnekleri araştırılmıştır. Alınan izinler doğrultusunda Konya il merkezinde bulunan Ahmet Rasih İzzet Koyunoğlu Şehir Müzesi ve Kütüphanesinin arşivinden seçilen 1 adet deri çanta, Etnografya Müzesinin arşivinden seçilen 2 adet deri çanta, Mevlana Müzesinin teşhirinden seçilen 2 adet deri çanta incelenmiştir. Çanta örnekleri; model, teknik, yapı, boyut ve süsleme açısından değerlendirilmiştir. Çalışmanın son bölümü olan uygulama aşamasında ise; müzelerden incelenen çanta örnekleri esin kaynağı olarak kullanılarak güncel çanta tasarımları oluşturulmuştur. Bu kapsamda ele alınan 5 adet tarihi çantanın her birinin kültürel öğelerinden esinlenilerek günün moda trendlerine uygun 5 parçalık kapsül çanta koleksiyonunu hazırlanmıştır. Koleksiyonun tasarım aşamasında öncelikle çantaların eskiz çizimleri çalışılmıştır. Eskiz çizimleri bilgisayar ortamına aktarılarak Adobe Illustrator programında detaylı çizimleri yapılmış, renk ve doku özellikleri verilmiş ve tasarımlara boyut kazandırılmıştır. Çalışmada, soyut kültürel miraslarımızdan olan dericilik zanaatının değerinin ifade edilmesinin yanı sıra, müzelerde korunan, gizli kalan geleneksel varlıkların tanıtılması, yaygınlaştırılması bu amaçlarla tasarım önerileri sunulması ve kültürel sürdürülebilirliğe katkı sağlanması hedeflenmektedir.

3. Bulgular

Konya müzelerinde bulunan deri çanta örneklerinin ve tasarım çalışmalarının yer aldığı bu bölümde çantaların yapısal, teknik, tasarım ve süsleme özellikleri ile ilgili bilgiler verilmektedir.

Örnek 1. Postacı Çantası

Fotoğraf 1. Deri Çanta Ön Görünüşü

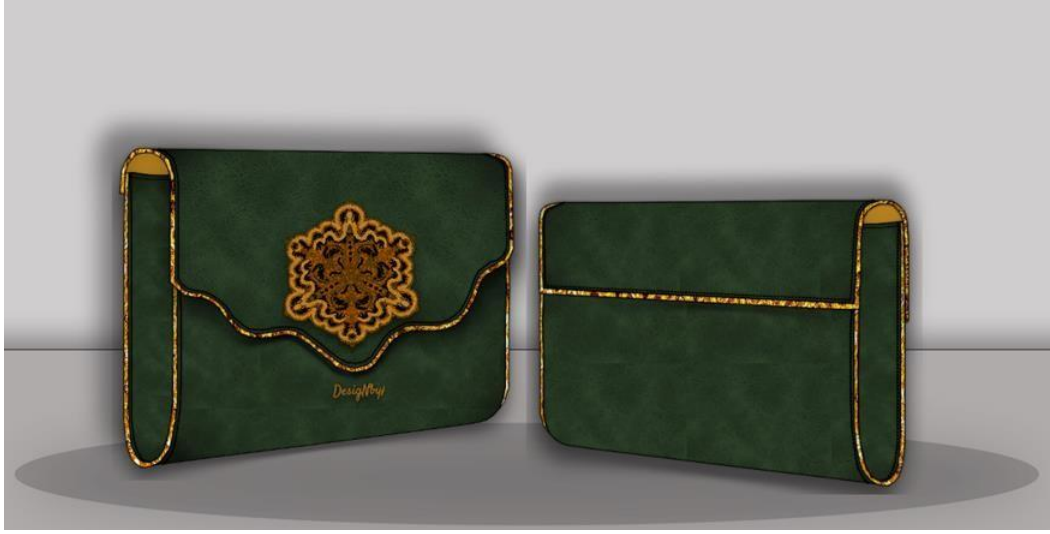
Fotoğraf 2. Deri Çanta Arka Görünüşü

A.R. İzzet Koyunoğlu Şehir Müzesi koleksiyonunda 9074 / 2636 envanter numarası ile arşivde yer alan postacı çantası 19. yüzyıla aittir. Haki yeşil renkte olan çanta 31 cm uzunluğa, 27 cm enine ve 7 cm köruğe sahiptir. Tek gözlü ve dikdörtgen formda olan postacı çantasında ön, arka, kapak ve körukler ayrı ayrı parçalar olarak çalışılmıştır. Malzeme olarak yeşil renge boyanmış meşin deri, krem renkli kumaş astar ve sertleştirme amaçlı karton kullanılmıştır. Yan

körüklerine açık yeşil başka bir deri applike edilmiştir. Çantanın kenarları biye geçirilerek makinede dikilmiştir. Kapağın üzerine aynı renkte yuvarlak deri sap işi tekniği ile applike edilmiştir. Applike parça üzerine ise dival işi tekniği ile Osmanlıca “Allah’a hamd ile Hz. Nebi’nin mekânı olan, Allah’ın kıyamete kadar nurlandırdığı Medine-i münevverenin faziletli, kıymetli idarecilerine Sene 1289 H.” yazmaktadır. Çantanın kapak ve diğer kenarları biye ile makinede dikilmiştir. Çantanın ön yüzeyine toka yerleştirilmiştir. Çantanın saplarının geçirilmesi için yan köruklere deriden birit konulmuştur. Çantanın arkasında ise öndeki gibi yuvarlak formda applike bir parça varken sonradan sökülmüştür.

Tasarım 1

A.R. İzzet Koyunoğlu Şehir Müzesi koleksiyonunda 9074 / 2636 envanter numarası ile arşivde yer alan postacı çantası esin kaynağı olarak kullanılmıştır. Fotoğraf 1 ve 2’de görünen postacı çantasının teknik ve form özelliklerinden esinlenerek Clutch çanta tasarlanmıştır.

Clutch çanta 35 cm eninde 23 cm boyunda tasarlanmıştır. Çantada ön ve arka bölüm bütün, kapak ise arka bölümden ek yapılarak çalışılmıştır. Yanlardaki 7 cm lik köruk alt kısma doğru oval inmektedir. Sert yapıdaki çantanın kapak kısmında esin kaynağı çantanın kapak formu kullanılmıştır. Çantanın kapağına ve yanlarına esinlenen tarihi çantada olduğu gibi deri biyeler uygulanmıştır. Çantanın kapağı üzerine dival işi süsleme yerleştirilmiştir. Çantanın ana zemininde yeşile boyanmış 2.2 mm vaketa deri ve biyelerinde ise yılan derisi kullanılmıştır. Çantanın iç kısmı astarsız ve tek gözlüdür. Kapak kapanması çıtçıt ile sağlanmıştır.

Örnek 5. Postacı Çantası

Fotoğraf 3. Deri Çanta Ön Görünüşü

Fotoğraf 4: Deri Çanta Arka Görünüşü

Konya Etnografya Müzesi koleksiyonunda 6050 envanter numarası ile arşivde yer alan postacı çantası 20. yüzyıla aittir. Siyah renkte olan çanta 32 cm uzunluğa, 30 cm enine sahiptir. Meşin deriden yapılmış olup oval formludur. Ön ve arka olarak iki parçadan çalışılmıştır. Tek gözlü olan çanta tamamen elde makine dikiş ile birleştirilmiştir. Üzerinde herhangi bir süsleme yer almamaktadır. Kapağı üç dilimli yaprak şeklinde tasarlanmıştır. Kapağın orta ucuna deriden düğme yapılmıştır. Çantanın ön yüzeyinde kapanma için sıyrımdan birit oluşturulmuştur. Çantanın ön ve arka kısmına derinin içine fitil konularak elde tutmak için sap yapılmıştır. Ön bölümde bulunan sapın içinden, çanta kapağını oluşturan yaprağın orta dilimi geçmektedir. Çantada astar ve körük bulunmamaktadır.

Tasarım 2

Konya Etnografya Müzesi koleksiyonunda 6050 envanter numarası ile arşivde yer alan postacı çantası esin kaynağı olarak kullanılmıştır. Fotoğraf 3 ve 4’de görünen postacı çantasının teknik ve form özelliklerinden esinlenerek el çantası tasarlanmıştır.

El çantası 42 cm eninde 30 cm boyunda tasarlanmıştır. Ön, arka ve tabanda 10 cm lik körükten oluşmaktadır. Kapak kısmı esin kaynağı tarihi çantanın formunda olduğu gibi üç dilimli yaprak şeklinde ve arka ile bütün çalışılmıştır. Çantanın tasarımında iki farklı deri kullanılmıştır. Çantanın ana zemini kırmızı renk vaketa deriden, sapları ve tabanda körük birleşim kısımları ise yılan derisindedir. Çantanın kapağı düğme şeklinde çıtçıt ile kapanmaktadır. Sapları içine fitil geçirilmiş biyedendir.

Örnek 3. Postacı Çantası

Fotoğraf 5. Deri Çanta Ön Görünüşü

Fotoğraf 6. Deri Çanta Arka Görünüşü

Konya Etnografya Müzesi koleksiyonunda 6059 envanter numarası ile arşivde yer alan postacı çantası 20. yüzyıla aittir. Siyah renkte olan çanta 36 cm uzunluğa, 26 cm enine ve 7cm köruğe sahiptir. Meşin deriden yapılmış olup dikdörtgen formundadır. Astarsız ve iki gözlüdür ancak ara bölme körukten dikilerek ortalanmamış, ön bölümün iç kısmına cep şeklinde yerleştirilmiştir. İç göz kısmında meşin deri ve pamuklu kumaş kullanılmıştır. Kapak bölümü kısa tutulmuştur. Kapağın açma kapaması kenardan tutturulan çıtçıt ile gerçekleşmektedir. Çantada ön, arka bölüm kapak ile beraber, iç göz ve körukler ayrı ayrı parçalar olarak çalışılmıştır. Çantanın sadece elde tutma yeri vardır ve oldukça yıpranmıştır.

Tasarım 3

Konya Etnografya Müzesi koleksiyonunda 6059 envanter numarası ile arşivde yer alan postacı çantası esin kaynağı olarak kullanılmıştır. Fotoğraf 5 ve 6'da görünen postacı çantasının teknik ve form özelliklerinden esinlenerek dizüstü bilgisayar çantası tasarlanmıştır.

Diz üstü bilgisayar çantası 45 cm eninde 35 cm boyunda tasarlanmıştır. Ön, arka, kapak ve köruk parçalarından oluşmaktadır. Kapak ve sap kısımlarında esin kaynağı tarihi çantanın formu kullanılmıştır. Ayrıca diz üstü bilgisayar çantası olduğu için ana göz haricinde ön ve arka kısımda fermuarlı bölmeler yapılmıştır. Çantaya deriden omuz askısı planlanmıştır. Bölmelerde kullanılan fermuarlar saya dikişi ile birleştirilmiştir. Çantanın tasarımında iki farklı deri

kullanılmıştır. Çantanın ana zemininde eskitilmiş siyaha boyanmış 2.2 mm vaketa deri, saplarında ve yan kısımlarında ise kırmızıya boyanmış 1.2 mm vaketa deri kullanılmıştır.

Örnek 4. Postacı antası

Fotoğraf 7. Deri anta

Konya Mevlana Müzesi koleksiyonunda 859 envanter numarası ile teşhirde yer alan postacı antası Osmanlı dönemine aittir. Kırmızı renkte olan çanta 30 cm uzunluğa, 32 cm enine ve 7 cm körüğe sahiptir. anta meşin deriden yapılmış olup dikdörtgen formludur. Çantanın ön, arka ve kapak kısımları tek parça olarak çalışılarak yanlarına köruk eklenmiştir. Çantanın, ana gövdesinde kırmızı, köruklerinde ve kapak süslemesinde ise sarı meşin deri kullanılmıştır. Kapak üzerindeki sarı deri, oval olarak kesilmiş ve üzerine dival işi tekniği ile Farsça yazı işlenmiştir. Kapak kenarlarına ve köruklerin yanlarındaki kısımlarına sarı deri ile biye çalışılmıştır. Çantanın ön kısımda kapağın altına dikdörtgen bant deri üzerine toka yerleştirilmiştir. Kapakta ise tokenın geeeği yer yoktur.

Tasarım 4

Konya Mevlana Müzesi koleksiyonunda 859 envanter numarası ile teşhirde yer alan postacı çantası esin kaynağı olarak kullanılmıştır. Fotoğraf 7’de görünen postacı çantasının teknik ve form özelliklerinden esinlenerek el çantası tasarlanmıştır.

El antası 38 cm eninde 28 cm boyunda tasarlanmıştır. Çantanın yanlarında ve tabanında 7 cm lik körük bulunmaktadır. Esin kaynağı çantanın kapak özelliği tasarım detayı olarak kullanılmıştır. Tasarımda kapanma iten geçip döndürülerek kilitlenen metal aksesuar ile sağlanmıştır. Çantanın tasarımında bordo renge boyanmış 2.2 mm vaketa deri kullanılmıştır. Kapak kenarına sarıya boyanmış meşin deriden biye geçirilmiştir. Elde tutma amaçlı kısa yapılan sap kısmı açık fermejp yardımı ile çanta kapak alanına tutturulmuştur. Çantanın kapak ve arka yüzeyinde zgn desenler kullanılarak yakma tekniği ile süsleme yapılmıştır.

rnek 5. Postacı antası

Fotoğraf 8. Deri anta

Konya Mevlana Müzesi koleksiyonunda 933 envanter numarası ile teşhirde yer alan postacı antası Osmanlı dönemine aittir. Siyah renkte olan çanta 39 cm uzunluğa, 31 cm ene ve 7 cm körüğe sahiptir. anta meşin deriden yapılmış olup dikdörtgen formudur. Tek gzly olan çanta ön, arka, kapak ve körük parçalarından oluşmuştur. Kapak zerine dival işi tekniği ile Farsça yazı işlenmiştir. anta kapağının ucuna üstten applike olarak üzerinde delikleri olan dikdörtgen deri şerit dikilmiştir. Çantanın kapak altındaki yüzeyine ise toka yerleştirilmiştir. stte tokanın geçeceği kemer mantığı oluşturularak çanta kapağında kapanma sağlanmıştır. anta astarsızdır makine dikişi ile dikilmiştir.

Tasarım 5

Konya Mevlana Müzesi koleksiyonunda 933 envanter numarası ile teşhirde yer alan postacı çantası esin kaynağı olarak kullanılmıştır. Fotoğraf 8'de görünen postacı çantasının teknik ve form özelliklerinden esinlenerek omuz çantası tasarlanmıştır.

Omuz çantası 42cm eninde ve 30 cm boyunda tasarlanmıştır. Sert formdaki çantada esin kaynağı çantanın kapak kesimi ve kapanma özelliği tasarım detayı olarak kullanılmıştır. Çantanın tasarımında siyah meşin deri kullanılmıştır. Tek gözden oluşturulan çantanın yapısında karton ile sertleştirme yapılmıştır. Çantanın ön ortasında kemer şeklinde kapanma sağlanmıştır. Omuzda kullanılmak üzere deriden uzun sap oluşturularak, yanlara kanca şeklinde metal aparatlar ile monte edilmiştir.

4. Sonuç

Dericilik Orta Asya'daki göçebe yaşamda hayvancılık nedeniyle ortaya çıkmıştır. Zamanla teknik süsleme ve kullanım alanları açısından gelişerek geniş bir kullanım alanı bulmuştur. Dericilik sanatı Orta Asya'da doğmuş, Anadolu Selçuklular döneminde teşkilatlanmış, Osmanlı döneminde ise zirveye ulaşmıştır. Günümüzde ise dericilik zanaatı hala devam etmekle beraber bazı üretim zorlukları yaşamaktadır. Bu zorlukların en önemlilerinden biri kentsel dönüşüm nedeniyle tabakhanelerin kapatılmasıdır. Tabakhanelerin azalması geleneksel deri üretiminin düşmesine sebep olmakta bu da işlenmiş deri teminini zorlaştırmakta ve fiyatlarının artmasına sebep olmaktadır. Bu da dericilik zanaatı ile uğraşan kişilerin zorlanmasına sebep olmaktadır. Bu olumsuz koşullara rağmen geleneksel dericilik yine de geleneksel ve modern sanatlar içerisinde gelişimini sürdürmektedir. Birçok sanatçı deriden heykel, maske dekoratif ürünler, giyim eşyası gibi çeşitli eşyalar üretmektedir.

Dericilik sanatını belgeleyen en eski örnekler müzelerde bulunmaktadır. Bu nedenle çalışma kapsamında Konya sınırları içerisinde bulunan üç farklı müzeden toplam 5 adet postacı çantası incelenmiştir. Bu örnekler ele alınarak günün trendlerine uygun, işlevsel, geleneksel özellikler barındıran aynı zamanda modern kadın çanta tasarımları yapılmıştır. Tasarımlarda estetik değerler göz önüne alınmıştır. Çanta tasarımlarında esin kaynaklarının özelliklerine dikkat edilmiştir.

Bu çalışmada; kültürel değerlerin günümüz beğerilerine uygun, yenilikçi yaklaşımlarla tasarımlarda kullanılması amaçlanmıştır. Konya müzelerinde sergilenen veya arşivde olan deri postacı çantaları malzeme, yapı/form ve süsleme özellikleri dikkate alınarak günlük kadın çanta tasarımlarında kullanılmıştır. Araştırmada incelenen çanta örnekleri dönemleri kapsamında değerlendirildiğinde; tasarım nitelikleri açısından oldukça işlevsel ve estetik değerlere sahip oldukları görülmüştür. Çantaların mevcut tasarımlarının reproduksiyonları yapıldığı takdirde oldukça kullanışlı, tercih edilebilir ve satılabilir özellikler taşıdıkları düşünölmektedir. Aynı zamanda çalışma kapsamında maddi kültür mirası ürünlerin esin kaynağı olarak kullanılabileceği ve yeni tasarım önerileri ile sürdürülebilirliğinin sağlanabileceği sonucuna ulaşılmıştır. Müzelerde kalan kültürel değerlerin güncel yaşama dâhil edilmesine örnek teşkil etmesi açısından çalışma önem arz etmektedir.

Kaynakça

- Anonim (1958). Türkiye'de Deri ve Kösele Sanayi, Türkiye Ticaret Odaları Sanayi Odaları ve Ticaret Borsaları Birliği, Ankara.
- Beyhan, Adem, (2013). Eğitim Örgütlerinde Eylem Araştırması, *Bilgisayar ve Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 1(2), 65-89.
- Creswell, John, W., Poth, Cheryl, N., (2007). *Qualitative Inquiry & Research Design: Choosing Among Five Approaches*, SAGE Publications, USA.
- Çaycı, Ahmet (2006). Osmanlı Seyyahlarının İzlenimleriyle Konya ve Çevresi, *Selçuk Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, Sayı: 21, 115- 146.

- Gökçesu, Zeynep (2002). *Deri Teknikleri*, Ya - Pa Yayınları, İstanbul.
- Gün, Kürşat (2010). *Rekabetçi Yapının Oluşumunda Yerel Faktörler: Yalvaç Dericilik Sektörü Üzerine Bir İnceleme*, Yüksek Lisan Tezi (Basılmamış), Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İktisat Anabilim Dalı, Isparta.
- Kayabaşı, Nuran, Özdemir, Melda (2004). *Derinin El Sanatları İçerisindeki Yeri ve Kullanım Alanları*, *I. Uluslararası Deri Sempozyumu*, İzmir, 599-615.
- Kemmis, John, (1988). *Educational Research, Methodology, and Measurement: An International Handbook*, Oxford: Pergamon, 177-190.
- Kopan, Demet (2008). *Anadolu'da Deri Giyim Tarihi*, Yüksek Lisan Tezi (Basılmamış), Marmara Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü, Tekstil Anasanat Dalı, İstanbul.
- Öncü, Cahit (1949). *Türkiye'nin Sepi Maddeleri Zenginliği I. Türkiye Palamutları ve Ekstraktları Üzerine Deneysel Araştırmalar*, *Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Yayınları*, Sayı: 3, Ankara.
- Özdemir, Melda, Kayabaşı, Nuran (2007). *Geçmişten Günümüze Dericilik*, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, Ankara.
- Subaşı, Münevver, Okumuş Kübra, (2017). *Bir Araştırma Yöntemi Olarak Durum Çalışması*, *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 21(2), 419-426.
- Şahin, Tahir (2011). *Konya Sanayisinin Dünü Bugünü ve Geleceği*, *I. Konya Kent Sempozyumu*, Konya, 269- 274.
- Yıldız, Nuray (1993). *Eski Çağda Deri Kullanımı ve Teknolojisi*, Marmara Üniversitesi Yayın No: 540, Fen Edebiyat Fakültesi Yayın No: 31, İstanbul.